

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Факультет прикладної математики

Методичні рекомендації
для самостійної роботи з дисципліни
«Філософія і наукова етика»

для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
спеціальності 113 Прикладна математика

Дніпро -2020

Уміщено загальні відомості та методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Філософія і наукова етика» Основну увагу приділено рекомендаціям щодо самостійного вивчення тем дисципліни та самоконтролю знань.

Для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 113 Прикладна математика.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для самостійної роботи з дисципліни
«Філософія і наукова етика»

Укладач: Огороков В.Б.

МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Філософія та наукова етика» має ціллю розвиток та вдосконалення загальної наукової культури здобувачів, системного бачення світу, різноманіття феноменів культури в їх складності та єдності, засвоєння і застосування знань, навичок та вмінь наукової етики у професійному середовищі та дослідницькій роботі.

Основними *завданнями* дисципліни «Філософія та наукова етика» є:

- 1) познайомити здобувачів вищої освіти з основним змістом головних розділів філософії та наукової етики, різноманітністю філософської думки у історії філософії та сучасній філософії,
- 2) показати послідовність становлення філософських та етичних проблем у історії філософії,
- 3) розкрити сутність та значення філософської свідомості людини у історії та сучасності,
- 4) сформувати у здобувачів вищої освіти філософський спосіб мислення, самостійну позицію щодо аналізу актуальних проблем сучасної культури,
- 5) сформувати етичну позицію вченого щодо тлумачення філософських та наукових проблем.

Згідно з вимогами освітньої програми «Прикладна математика» дисципліна «Філософія та наукова етика» спрямована на формування таких компетентностей:

ЗК 01 Здатність до інтелектуальної творчої діяльності, спрямованої на одержання нових знань, абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02 Здатність до проведення самостійних наукових досліджень, виявлення, постановки та розв'язання наукових проблем.

ЗК 03 Здатність до формування системного наукового світогляду та загального культурного кругозору.

ЗК 09 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК 07 Здатність аналізувати одержані результати, надавати їх інтерпретацію та визначати межі придатності.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ ТА ЇХ СПІВВІДНОШЕННЯ ІЗ ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни «Філософія та наукова етика» здобувач повинен **знати:**

- специфіку основних форм філософського мислення: класичну, некласичну, постнекласичну, комунікативну;
- концептуально-поняттєві горизонти філософського і наукового знання;
- ключові сучасні соціально-філософські доктрини;
- специфіку різноманіття феноменів культури, загальні положення наукової етики;

вміти:

- обґрунтовувати свою науково-філософську і світоглядну позицію;
- в умовах професійної діяльності здійснювати критичний огляд тих форм мислення, які застосовуються під час наукової дискусії;
- використовувати загальний концептуально-поняттєвий філософський і науковий апарат;
- розглядати феномені культури в їх різноманітті та єдності;
- дотримуватись принципів наукової етики у професійному середовищі та дослідницькій роботі.

Результати навчання дисципліни «Філософія та наукова етика» базуються на результатах навчання, визначених освітньою програмою «Прикладна математика»:

ПР 06 Уміти критично аналізувати та оцінювати наявні знання, удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний, науковий та загальнокультурний рівень.

ПР 07 Знати традиційні та сучасні проблеми науки та основи філософсько-методологічного аналізу наукової та навчальної діяльності.

ПР 08 Реалізовувати право інтелектуальної власності на результати наукової і науково-технічної діяльності з дотриманням норм наукової етики.

ПР 09 Володіти методологією наукового дослідження, вміти планувати його відповідно меті, обирати оптимальні шляхи і методи розв'язання завдань дослідження.

ПР 15 Уміти проводити навчальні заняття за фаховими дисциплінами, дотримуватися психолого-педагогічних вимог до організації навчального процесу.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання: денна

1 семестр

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин				Примітки			
		лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	2022/23 н.р.	2023/24 н.р.	2024/25 н.р.	2025/26 н.р.
Історія філософії як фундаментальна основа розвитку наукового знання									
1	Тема 1 Витоки європейської раціональності: Антична філософія. Особливості античного типу науковості: споглядальність, спекулятивність, теоретичність, примордіальність універсального, епістемного, істина, як неприховане. ПР 06, ПР 08	2			2				
2	Тема 2 Витоки європейської раціональності: Середньовічна філософія. Особливості середньовічного типу науковості: співвідношення віри та розуму, теоцентричність, креаціонізм, провіденціалізм, есхатологія, сотеріологія, екзегетика та ін. ПР 07	2			4				
3	Тема 3 Класичний тип раціональності: філософія XVII – другої половини XIX ст. Особливості класичного типу раціональності: споглядальна установка, прагнення об'єктивної картини світу, елімінація суб'єкту тощо. Методологія класичної раціональності: співвідношення теорії та досвіду, універсальна і генеральна позиція методу, феномен «предметної ізоляції» і диференціація наукового знання. Природничо-наукова	2			4				

	картина світу (І. Ньютон, Г.В. Лейбніц) в історико-філософському горизонті європейського знання. ПР 07								
4	Тема 4 Некласичний тип раціональності: філософія першої половини ХХ ст. Особливості неklasичного типу раціональності: активність суб'єкту пізнання і єдність з предметним світом, позараціональні структури свідомості (воля, інтерес та ін.), відносність суттєвих ознак об'єкту, що пізнається та засобів його пізнання. Методологія неklasичної раціональності: компліментарність, бінарність, герменевтичність. Некласична картина світу (А. Ейнштейн, В. Гейзенберг, Н. Бор, М. Планк, К. Леві-Строс та ін.) в історико-філософському горизонті європейського знання. ПР 09	2			6				
5	Тема 5 Постнеklasичний тип раціональності: філософія другої половини ХХ ст. – початку ХХІ ст. Особливості постнеklasичного типу раціональності: соціокультурна обумовленість наукового знання, взаємодія науки і філософії з іншими формами культури. Методологія постнеklasичної раціональності: синергетичний, діяльнісний, міждисциплінарний, проблемно-орієнтований підходи. Постнеklasична картина світу в історико-філософському горизонті європейського знання: шляхи до побудови (складність, еволюційність, віртуальність, інформативність, холістичність, аксіологічність та ін.). ПР 07, ПР 08	2			6				
Теорія філософії: концептуально-поняттєві горизонти									
6	Тема 6 Теоретико-концептуальний апарат класичного типу філософування: буття та свідомість, матерія та дух, знання та думка, ясність і очевидність, суб'єкт і об'єкт, розсудок і розум, єдине та множинне, метод та мета та ін. ПР 06, ПР 08	2			4				
7	Тема 7 Академічний та інформативний стиль анотації. Засоби і типи комунікації (Means and Types of Communication). Communication Models: 1) verbal communication; 2) non-verbal communication; 3) written communication; 4) formal and informal communication;	2			6				

	5) visual communication. ПР 08								
8	Тема 8 Теоретико-концептуальний апарат некласичного типу філософування: відчуження, воля до влади, переоцінка всіх цінностей, Надлюдина, інтуїція, безтямне, дбання, турбота, присутність, інтерес, переживання тощо. ПР 09	2			4				
9	Тема 9 Теоретико-концептуальний апарат постнекласичного знання: синергія, холізм, сингулярність, інший, ризома, слід, наголос, пастіше, симулякр, парадигма, особистісне знання, епістемологічний анархізм тощо. ПР 08, ПР 15	2			6				
Соціальна філософія: виклики сучасності									
10	Тема 10 Парадокси існування соціально-філософського знання. Типологія соціального філософування: класичний, некласичний, постнекласичний підходи. ПР 06.	2			6				
11	Тема 11 Континентальна соціальна філософія: проблема соціального буття у Ж.-Л. Нансі, подолання негативності Дж. Агамбеном, теорія практик М. де Серто, дискурси влади М. Фуко, суспільства контролю Ж. Дельоза та ін. ПР 09	2			6				
12	Тема 12 Англо-американська соціальна філософія: конструювання соціальної реальності Дж. Р. Сьорля, теорія відкритого суспільства К.Р. Поппера, ідея солідарності у неопрагматизмі Р. Рорті, концепція зіткнення цивілізацій С. Хаттінгтона та ін. ПР 08	2			6				
13	Тема 13 Комунікативна теорія суспільства і етика дискурсу (Ч.С. Пірс, К.-О. Апель, Ю. Габермас, Г. Лассуел та ін.) ПР 09, ПР 15	2			4				
Філософія культури: різноманіття та єдність феноменів Наукова етика: особливості сучасного стану існування знання									
14	Тема 14 Класичні концепції культури: ідея цілісності культури Дж. Віко, еволюційний характер культури І. Гердера, прогресивні теорії культури (І. Кант, Г.В.Ф. Гегель), естетико-моральні теорії культури в романтизмі (Ф. Шиллер, В. Гумбольдт). ПР 07, ПР 08	2			6				
15	Тема 15 Некласичні концепції культури: психоаналітична концепція З. Фрейда, архетипічна концепція К.-Г. Юнга, неокантіанська концепція Е. Кассіра,	2			4				

	структуралістська концепція К. Леві-Строса. ПР 08							
16	Тема 16 Постнекласичні концепції культури: епістемний підхід М. Фуко, синергійна концепція (І. Пригожин, І. Стенгерс та ін.), деконструктивний проект Ж. Дерріда та ін. ПР 08	2			4			
17	Тема 17 Моральний імператив розвитку науки як виклик часу. Соціокультурна спрямованість наукового знання. Загальні принципи наукової етики. ПР 08, ПР 09	2			4			
18	Тема 18 Особливості існування наукового знання в інформаційну епоху та відповідальність вченого. Проблеми наукової етики в горизонті майбутніх суспільств знань. ПР 07, ПР 08, ПР 15	2			2			
	ВСЬОГО	36			84			

СХЕМА ФОРМУВАННЯ ОЦІНКИ

Шкала відповідності оцінок:

Відмінно/Excellent	Зараховано/Passed	90-100
Добре/Good		82-89
Задовільно/Satisfactory		75-81
		64-74
Незадовільно/Fail		Не зараховано/Fail
		0-59

Форми та організація оцінювання:

Поточне оцінювання :

Форма оцінювання	Терміни оцінювання (тиждень)	1 семестр
		Максимальна кількість балів
Оцінювання виконання індивідуального творчого завдання за темою № 5.	4	15
Оцінювання виконання індивідуального творчого завдання за темою № 9.	8	15
Оцінювання виконання індивідуального творчого завдання за темою № 14.	12	15
Оцінювання виконання самостійної роботи: звіт та захист.	18	15
Максимальна кількість балів за поточне оцінювання		60

Форма оцінювання	Терміни оцінювання (тиждень)	Максимальна кількість балів
Екзамен	19	40

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Гнатенко П.І., О कोरोков В.Б., Пронякін В.І., Осетрова О.О. Основи філософії: навчальний посібник. – К.: Вища освіта, 2009.
2. Кулик О.В. Філософія. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. – Дн-вськ: Моноліт, 2013. – 692 с.
3. Бичко І.В. Філософія. Курс лекцій: навчальний посібник. – К.: Либідь, 2006. – 656 с.
4. Ярошовець В.І. Історія філософії: від структуралізму до постмодернізму: Підручник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. – 263.
5. Історія філософії. Словник / За ред. Ярошовця В.І. – К.: Знання України, 2012. – 1087 с.
6. Гатальська С.М. Філософія культури. Підручник. – К.: Либідь, 2005. – 328 с.
7. Шевцов, С.В. Посібник до вивчення курсу «Філософія культури» [Текст]/ С.В. Шевцов. – Д.: РВВ ДНУ, 2010. – 84 с.
8. Таран В.О., Зотов В.М., Резанова Н.О. Соціальна філософія: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 272 с.
9. Барулин В.С. Социальная философия. Учебник. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 2002. – 560 с.
10. Андрущенко В.П., Горлач Н.И. Социальная философия. Учебник. – Киев-Харьков: Изд.Центр «Единорог», 2002. – 736 с.
11. Звездкина Э.Ф. Теория философии. – М.: Фил.об-во «Слово», 2004. – 448 с.
12. Кассен Б. Європейський словник філософії. Лексикон неперекладностей. Т.1. – К.: Дух і літера, 2009. – 576 с.
13. Этика: энциклопедический словарь / За ред. Апресяна А.Г., Гусейнова А.А. – М.: Гардарики, 2001. – 671 с.
14. Гофтул М.Г. Сучасний словник з етики. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 416 с.

Інформаційні ресурси

<http://ihtika.net/>
<http://www.platona.net.org.ua>
<http://repository.dnu.dp.ua:1100/>
<http://library.dnu.dp.ua/>
<http://www.nbu.gov.ua/>
<https://mon.gov.ua/ua>
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/a>

**Тематика самостійної роботи
здобувачів денної форми навчання**

Тема самостійної роботи	Кількість годин
<p>До теми 1. Опрацювання наукової літератури на тему «Витоки європейської раціональності: Антична філософія. Особливості античного типу науковості: споглядальність, спекулятивність, теоретичність, примордіальність універсального, епістемного, істина, як неприховане».</p>	2
<p>До теми 2. Опрацювання наукової літератури на тему «Витоки європейської раціональності: Середньовічна філософія. Особливості середньовічного типу науковості: співвідношення віри та розуму, теоцентричність, креаціонізм, провіденціалізм, есхатологія, сотеріологія, екзегетика та ін.».</p>	4
<p>До теми 3. Опрацювання наукової літератури на тему «Класичний тип раціональності: філософія XVII – другої половини XIX ст. Особливості класичного типу раціональності: споглядальна установка, прагнення об'єктивної картини світу, елімінація суб'єкту тощо. Методологія класичної раціональності: співвідношення теорії та досвіду, універсальна і генеральна позиція методу, феномен «предметної ізоляції» і диференціація наукового знання. Природничо-наукова картина світу (І. Ньютон, Г.В. Лейбніц) в історико-філософському горизонті європейського знання».</p>	4
<p>До теми 4. Опрацювання наукової літератури на тему «Некласичний тип раціональності: філософія першої половини XX ст. Особливості некласичного типу раціональності: активність суб'єкту пізнання і єдність з предметним світом, позараціональні структури свідомості (воля, інтерес та ін.), відносність суттєвих ознак об'єкту, що пізнається та засобів його пізнання. Методологія некласичної раціональності: компліментарність, бінарність, герменевтичність. Некласична картина світу (А. Ейнштейн, В. Гейзенберг, Н. Бор, М. Планк, К. Леві-Строс та ін.) в історико-філософському горизонті європейського знання».</p>	6
<p>До теми 5. Опрацювання наукової літератури на тему «Постнекласичний тип раціональності: філософія другої половини XX ст. – початку XXI ст. Особливості постнекласичного типу раціональності: соціокультурна обумовленість наукового знання, взаємодія науки і філософії з іншими формами культури. Методологія постнекласичної раціональності: синергетичний, діяльнісний, міждисциплінарний, проблемно-орієнтований підходи. Постнекласична картина світу в історико-філософському горизонті європейського знання: шляхи до побудови (складність, еволюційність, віртуальність, інформативність, холістичність, аксіологічність та ін.)».</p>	6
<p>До теми 6. Опрацювання наукової літератури на тему «Теоретико-концептуальний апарат класичного типу філософування: буття та свідомість, матерія та</p>	4

дух, знання та думка, ясність і очевидність, суб'єкт і об'єкт, розсудок і розум, єдине та множинне, метод та мета та ін.».	
До теми 7. Опрацювання наукової літератури на тему «Академічний та інформативний стиль анотації. Засоби і типи комунікації (Means and Types of Communication). Communication Models: 1)verbal communication; 2) non-verbal communication; 3) written communication; 4)formal and informal communication; 5) visual communication.».	6
До теми 8. Опрацювання наукової літератури на тему «Теоретико-концептуальний апарат неklasичного типу філософування: відчуження, воля до влади, переоцінка всіх цінностей, Надлюдина, інтуїція, безтямне, дбання, турбота, присутність, інтерес, переживання тощо».	4
До теми 9. Опрацювання наукової літератури на тему «Теоретико-концептуальний апарат постнеklasичного знання: синергія, холізм, сингулярність, інший, ризома, слід, наголос, пастіше, симулякр, парадигма, особистісне знання, епістемологічний анархізм тощо.».	6
До теми 10. Опрацювання наукової літератури на тему «Парадокси існування соціально-філософського знання. Типологія соціального філософування: класичний, неklasичний, постнеklasичний підходи».	6
До теми 11. Опрацювання наукової літератури на тему «Континентальна соціальна філософія: проблема соціального буття у Ж.-Л. Нансі, подолання негативності Дж. Агамбеном, теорія практик М. де Серто, дискурси влади М. Фуко, суспільства контролю Ж. Дельоза та ін.».	6
До теми 12. Опрацювання наукової літератури на тему «Англо-американська соціальна філософія: конструювання соціальної реальності Дж. Р. Сьорля, теорія відкритого суспільства К.Р. Поппера, ідея солідарності у неопрагматизмі Р. Рорті, концепція зіткнення цивілізацій С. Хаттінгтона та ін.».	6
До теми 13. Опрацювання наукової літератури на тему «Комунікативна теорія суспільства і етика дискурсу (Ч.С. Пірс, К.-О. Апель, Ю. Габермас, Г. Лассуел та ін.)».	4
До теми 14. Опрацювання наукової літератури на тему «Класичні концепції культури: ідея цілісності культури Дж. Віко, еволюційний характер культури І. Гердера, прогресивні теорії культури (І. Кант, Г.В.Ф. Гегель), естетико-моральні теорії культури в романтизмі (Ф. Шиллер, В. Гумбольдт).»	6
До теми 15. Опрацювання наукової літератури на тему «Неklasичні концепції культури: психоаналітична концепція З. Фрейда, архетипічна концепція К.-Г. Юнга, некантіанська концепція Е. Кассіра, структуралістська	4

концепція К. Леві-Строса.».	
До теми 16. Опрацювання наукової літератури на тему «Постнекласичні концепції культури: епістемний підхід М. Фуко, синергійна концепція (І. Пригожин, І. Стенгерс та ін.), деконструктивний проект Ж. Дерріда та ін».	4
До теми 17. Опрацювання наукової літератури на тему «Моральний імператив розвитку науки як виклик часу. Соціокультурна спрямованість наукового знання. Загальні принципи наукової етики».	4
До теми 18. Опрацювання наукової літератури на тему «Особливості існування наукового знання в інформаційну епоху та відповідальність вченого. Проблеми наукової етики в горизонті майбутніх суспільств знань.».	2
Разом	84

Форма контролю (елементи контролю): оцінювання виконання індивідуального творчого завдання, оцінювання виконання самостійної роботи: звіт та захист.

Допоміжна література:

До теми 1:

Гайденко П.П. История античной философии в ее связи с наукой. – М., 2009. – 264 с.
Гайденко П.П. Эволюция понятия науки. Становление и развитие первых начных программ. – М.: Наука, 1980. – 568 с.

До теми 2:

Неретина С.С. Верующий разум. Книга Бытия и Салический закон – Архангельск, 1995. – 320 с.
Вульф М. Средневековая философия и цивилизация. – М., 2014. – 256 с.

До теми 3:

Мамардашвили М.К. Классический и неклассический идеал рациональности. – М.: Логос, 2004. – 240 с.
Гайденко П.П. История новоевропейской философии в ее связи с наукой. – М., 2000. – 456 с.

До теми 4:

Кохановский И. Философия и методология науки. – Рн/Д., 1999. – 576 с.
Грицанов А.А. Всемирная энциклопедия. Философия. – Мн., 2001. – 1312 с.

До теми 5:

Черникова И.В. Постнеклассическая наука и философия процесса. – Томск, 2007. – 252 с.
Грицанов А.А. Всемирная энциклопедия. Философия. – Мн., 2001. – 1312 с.

До теми 6:

Новая философская энциклопедия. В 4-х т. – М.: Мысль, 2010. – 744 с.

До теми 7:

Гаспарян Д.Э. Введение в неклассическую философию. – М.: РОССПЭН, 2011. – 398 с.
Грицанов А.А. Всемирная энциклопедия. Философия. – Мн., 2001. – 1312 с.

До теми 8:

Грицанов А.А. Новейший философский словарь. Постмодернизм. – Мн., 2007. – 816 с.
Дьяков А. Философия постструктурализма во Франции. – М., 2008. – 368 с.

До теми 9:

Кирвель Ч.С., Романов О.А. Социальная философия: Учебное пособие. – Мн., 2011. – 495 с.

Стёпин В.С. Философия: учебное пособие для студентов высших учебных заведений. – Мн., 2006. – 624 с.

До темы 10:

Нанси Ж.-Л. Бытие единичное множественное. – М., 2004. – 272 с.

Агамбен Дж. Homo Sacer. Что остается после Освенцима: архив и свидетель. – М.: Европа, 2012. – 192 с.

Агамбен Дж. Homo Sacer. Суверенная власть и голая жизнь. – М.: Европа, 2011. – 256 с.

Агамбен Дж. Homo Sacer. Чрезвычайное положение. – М.: Европа, 2011. – 148 с.

Агамбен Дж. Открытое. Человек и животное. – М.: РГГУ, 2012. – 112 с.

Мишель де Серто. Изобретение повседневности. 1. Искусство делать. – СПб., Издательство Европейского университета в Санкт-Петербурге, 2013

Фуко М. Воля к истине: по ту сторону знания, власти и сексуальности. – М.: Касталь, 1996. – 448 с.

Фуко М. Интеллектуалы и власть. Избранные политические статьи и выступления. Часть 3. – М.: Праксис, 2006. – 320 с.

Фуко М. Нужно защищать общество: Курс лекций, прочитанных в Коллеж де Франс в 1975–1976 учебном году. – СПб.: Наука, 2005. – 312 с.

Фуко М. Управление собой и другими: Курс лекций, прочитанных в Коллеж де Франс в 1982–1983 учебном году. – СПб.: Наука, 2011. – 432 с.

Делез Ж., Гваттари Ф. Капитализм и шизофрения. Тысяча плато. – М., 2010. – 895 с.

Делез Ж. Переговоры. 1972–1990. – СПб.: Наука, 2004. – 235 с.

До темы 11:

Сёрль Р. Рациональность в действии. – М.: Прогресс-Традиция, 2004. – 336 с.

Поппер К.Р. Открытое общество и его враги. В 2-х т. – М., 1992.

Рорти Р. Случайность, ирония и солидарность. – М.: РФО, 1996. – 282 с.

Хантингтон С. Столкновение цивилизаций. – М., 2003. – 603 с.

До темы 12:

Пирс Ч.С. Избранные философские произведения. – М.: Логос, 2000. – 448 с.

Пирс Ч.С. Принципы философии. В 2-х т. – СПб., 2001.

Апель К.-О. Трансформация философии. – М.: Логос, 2001. – 344 с.

Хабермас Ю. Моральное сознание и коммуникативное действие. – СПб.: Наука, 2001. – 382 с.

Лассуэлл Г. Психопатология и политика. – М., 2005. – 352 с.

До темы 13:

Вико Дж. Основание новой науки об общей природе наций. – М.: REEFL-book, 1994. – 656 с.

Гердер И.Г. Идеи к философии истории человечества. – М.: Наука, 1977. – 703 с.

Кант И. Критика способности суждения / Собр.соч. в 6 т. Т.5. – М.: Наука, 1966. – 564 с.

Кант И. Идея всеобщей истории во всемирно-гражданском плане / Собр. Соч. в 6 т. Т.6. – М.: Наука, 1966. – 743 с.

Гегель Г.В.Ф. Лекции по философии истории. – СПб.: Наука, 2000. – 480 с.

Гумбольдт В. Язык и философия культуры. – М.: Прогресс, 1985. – 448 с.

Виндельбанд В. История новой философии. Т.2. От Канта к Ницше. – СПб., 1905.

До темы 14:

Фрейд З. Я и Оно. – Харьков: Харвест, 2002. – 864 с.

К. Г. Юнг. Архетип и символ. – М., 1991

Кассирер Э. Философия символических форм в 3 т.

Леви-Стросс К. Структурная антропология. – М.: Эксмо-Пресс, 2001. – 512 с.

Леви-Стросс К. Мифологии в 4-х т.

До темы 15:

Фуко М. Слова и вещи. Археология гуманитарных наук. – СПб.: А-cad, 1994. – 408 с.

Фуко М. Археология знания. – СПб.: Гуманитарная академия, 2004. – 416 с.

- Пригожин И., Стенгерс И. Порядок из хаоса. М., 2001.
- Князева Е.Н., Курдюмов С.П. Основания синергетики: Человек, конструирующий себя и свое будущее. – М.: КомКнига, 2010. – 232 с.
- Василькова В.В. Синергетика: Порядок и хаос в развитии социальных систем. СПб., 1999.
- Свідзінський А. В. Самоорганізація і культура / А. В. Свідзінський. - К.: Вид-во ім. Олени Телеги, 1999. - 288 с.
- Деррида Ж. Письмо и различие. – СПб.: Академ. Проект, 2000. – 495 с.
- Деррида Ж. О грамматологии. – М.: Ad Marginem, 2000. – 512 с.
- До теми 16:**
- Кант И. Метафизические основания нравственности. Критика практического разума / Собр.соч. на нем. и русск. в 4-х т. Т.3. – М.: МФФ, 1997. – 798 с.
- Шелер М. Формализм в этике и материальная этика ценностей. Ordo Amoris / Избранные произведения. – М.: Гнозис, 1994.
- До теми 17:**
- Фихте И.Г. Речи к немецкой нации. – СПб.: Наука, 2009. – 350 с.
- Спенсер Г. Научные основания нравственности. Индукции этики. Этика индивидуальной жизни. – М.: Изд-во ЛКИ, 2008. – 248 с.
- Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації. – К.: Лібра, 2001. – 400 с.
- До теми 18:**
- Вебер М. Протестантская этика и дух капитализма //Вебер М. Избр. Произвед. М.,1990.
- Єрмоленко А.М. Комунікативна практична філософія: Підручник. К., 1999
- Малахов В.А. Этика: Курс лекцій: Навч . посібник. К., 2004
- Степаненко В.Ф. Этика в проблемних і аналітичних задачах: Навч. Посібник .К., 1998.

Методичні рекомендації до індивідуального творчого завдання

Необхідно дотримуватись наступної послідовності написання:

1. загальний перелік авторів, які вивчали досліджуване питання;
2. короткий зміст робіт, які аналізуються;
3. зазначення новизни, повноти висвітлення досліджуваної теми;
4. висновок про можливість використання одержаної інформації у процесі розробки досліджуваної теми;
5. коротке узагальнення і висновки про вивченість проблеми з даної теми та про напрямок подальшого дослідження.

Текст повинен відповідати наступним основним вимогам:

- повнота й достовірність інформації, що використовувалась;
- логічність структури;
- композиційна цілісність;
- наявність критичної оцінки наведених відомостей;
- аргументованість висновків;
- ясність, чіткість та лаконічність викладу;
- грамотність, відповідність стилю викладу нормам англійської мови.

Огляд використаних джерел має виявити обізнаність здобувача зі спеціальною літературою, його вміння систематизувати джерела, критично їх оцінювати, виокремлювати суттєве, оцінювати попередньо зроблене іншими дослідниками, визначати головне в сучасному стані проблеми.

Технічні вимоги до оформлення тексту:

- обсяг – не менше 3 сторінок (формат А4);
- шрифт: Times New Roman, кегель: 14; інтервал: 1,5;
- абзац – 1,25 см; береги: зліва, зверху, знизу, справа – 2 см;
- текст набирають без переносів, табуляції, колонтитулів та зносок;
- список використаної літератури оформлюють згідно з APA Style Reference Citations (за алфавітом);
- Посилання на літературу в тексті подаються у квадратних дужках із зазначенням порядкового номера джерела зі списку літератури та номера сторінки – [3, с. 37–38], багатотомні джерела – [5, т. 2, с. 53]. Після тексту статті: REFERENCES (за алфавітом).
- У тексті не потрібно ставити зайві пробіли, особливо перед квадратними чи круглими дужками, а також в них.

Під час оцінювання виконання самостійної роботи обов'язково здійснюється перевірка на наявність плагіату. За умов наявності плагіату робота не зараховується, здобувач втрачає можливість отримати бали, передбачені робочою програмою за даний вид завдання.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Інтерактивне навчання (активне залучення здобувача вищої освіти до навчального процесу під час дискусій, бесід).

Словесні методи (пояснення).

Наочні методи (презентації).

Контекстне навчання (інтеграція результатів різних видів діяльності здобувача вищої освіти – навчальної, наукової і практичної – та їх використання під час виконання самостійного наукового дослідження).

Методи аналітичного та критичного мислення – інтелектуальна діяльність здобувача, спрямована на вирішення конкретного завдання, а також спосіб підходу до проблеми, що дозволяє виявити приховані проблеми і прийняти правильне рішення.

Самостійне навчання (опанування завдань для самостійної роботи у результаті аналізу та переосмислення рекомендованої навчальної та наукової літератури).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

"відмінно" - здобувач володіє навчальним матеріалом у повному обсязі, демонструє його міцне засвоєння, виявляє глибоке розуміння матеріалу, формулює та вичерпно обґрунтовує власні висновки, демонструє помітний саморозвиток;

"добре" - здобувач демонструє, що засвоїв навчальний матеріал на достатньо високому рівні, на питання відповідає вільно, але недостатньо широко (під час тестування робить деякі незначні помилки), демонструє прагнення до саморозвитку;

"задовільно" - здобувач загалом засвоїв основний навчальний матеріал, але оперує ним недостатньо чітко та упевнено, правильно використовує прийоми і дії, але не в повному обсязі володіє інноваційними методами, демонструє незначний прогрес;

"незадовільно" - здобувач загалом має лише поверхове уявлення про основні теми курсу, не може оперувати навчальним матеріалом.

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи

При оцінюванні враховується:

- систематизованість та обґрунтованість підбраного матеріалу;
- логічність, послідовність та зрозумілість викладення матеріалу;
- вміння узагальнювати, виокремлювати, порівнювати;
- вміння запроваджувати результати власних досліджень у навчальний процес.

Денна форма навчання

0 балів «незадовільно»	Здобувач або не виконав завдання або підібрав матеріал, що повністю не відповідає темі
1-2 бали «незадовільно»	Здобувач не розкрив тему, не супроводив доповідь презентацією.
3 бали «задовільно»	Здобувач підготував презентацію, але не зміг викласти матеріал послідовно та логічно, доповідь не була цілісною
4 бали «добре»	Здобувач підготував доповідь та її наочне забезпечення, матеріал був підібраний вдало, але не завжди простежувалась здатність здобувача підкреслити головне.
5 балів «відмінно»	Здобувач забезпечив вдале наочне забезпечення доповіді. Матеріал було викладено логічно й послідовно з виокремленням головних аспектів.